

El Diacrític | | Actualitzat el 24/05/2023 a les 06:00

?Jo no puc votar

«Resulta incoherent sentir com totes les formacions fan campanya amb les persones emigrades com a subjecte sense que aquestes puguin ser subjectes polítiques. Democràcia?» | «La vulneració d'aquest dret és encara més flagrant en els casos de persones que han nascut al territori, hi han crescut, s'hi han socialitzat i contribueixen amb els seus impostos»

Acció de la coordinadora d'ONG reivindicat el dret al vot de totes les persones

El dret de sufragi dels immigrants als seus països d'acollida continua essent una de les assignatures pendents de la democràcia. Actualment, és notòria la necessitat de gestionar la diversitat, així com una cultura política que s'adeqüi al present. Recordem que les persones emigrades no tenen accés a la noció formal de ciutadania, es tracta d'una ciutadania exempta de tot dret polític. Tot i fer anys que viuen al país d'acollida, les persones migrades queden alienades de la vida política de l'Estat en el qual habiten. Aquesta qüestió requereix un debat incisiu, ja que no estem parlant sinó de la conquesta de nous drets en benefici d'una societat justa i digna.

En el transcórrer de deu anys per a l'obtenció de la nacionalitat, en alguns casos, es pot incidir sobre la participació política de les persones migrades. És a dir, que al llarg dels deu anys també es vagi graduant l'accés a aquest dret, començant per les municipals i culminant amb les estatals. Aquest marc temporal ens permet observar els processos d'inserció de les persones i, establint un criteri, hi ha la possibilitat de graduar els seus drets polítics. De la manera que ara es gestiona aquest dret és que no hi ha dret fins a l'obtenció de la nacionalitat. El dret a vot, doncs, va necessàriament lligat a la nacionalització. La noció formal de ciutadania als països d'acollida ha estat pensada des d'una perspectiva vertical i exclouent. Sovint em recorda al sentit de la *cives* en època de Roma antiga, ciutadans de ple dret i ciutadans exempts de drets, però les obligacions són les mateixes per a totes.

Les limitacions per exercir el dret a vot a Espanya tenen directament a veure amb la possessió o adquisició de la nacionalitat. Aquesta es transmet per l'*ius sanguinis* (dret de la sang), és a dir, per tenir la nacionalitat espanyola cal que el pare o la mare la tinguin. També pot adquirir-se en alguns casos quan els progenitors no són de nacionalitat espanyola, però el procés és lent i complicat. Així doncs, qui no té la nacionalitat no té dret a votar, i això es tradueix en una manca no sols de drets polítics i de participació política sinó de reconeixement de la persona estrangera com a ciutadana legítima.

Hi ha un dèficit democràtic que té una repercussió directa a la integració de les persones. El dret polític es troba a la cua del ventall de drets, i només entra a debat en èpoques electorals. La vulneració d'aquest dret és encara més flagrant en els casos de persones que han nascut al territori, hi han crescut, s'hi han socialitzat i contribueixen amb els seus impostos, però que davant d'un dret tan fonamental com és el vot troben vetada la seva opinió i el seu dret de sufragi. Vist des d'aquest angle es pot observar la sistèmica verticalitat de la nostra societat.

A la cultura política del nostre país encara li queda lluny la representativitat fidel de la societat on es desenvolupa. El dia de les eleccions conté en si una de les més violentes situacions simbòlicament viscudes per milers de persones. És l'únic dia *sensu stricto* on (tota) la ciutadania és cridada a participar. Moltes persones es converteixen en invisibles, com si una força superior a elles les obligués a contemplar com el seu jo polític no pot prendre partit, com el mateix estat les supedita a acatar passivament qui serà el seu alcalde o alcaldessa. El dia de les eleccions, especialment per a les persones sense el dret a vot, suposa la mudesa de les seves veus polítiques. Resulta incoherent sentir com totes les formacions fan campanya amb les persones emigrades com a subjecte sense que aquestes puguin ser subjectes polítiques. Democràcia?